

Maj 2025

En stormflodsordning rustet til fremtidens vilde vejr

Forsikringsbranchens
forslag til en forbedret
stormflodsordning

Indhold

Stormfloderne bliver vildere i fremtiden	4
Stort behov for forbedring af stormflodsordningen	4
Stormflodsordningens finansieringsbehov	4
 F&P's forslag til forbedring af stormflodsordningen	 8
Forslag 1: Gennemfør en national kortlægning af risikoområder i Danmark	8
Forslag 2: Større krav til nybyggeri – Gule og røde områder	9
Forslag 3: Afgiften skal ændres	9
3.1 Afgiften skal hæves på alle policer på kort sigt	10
3.2 Afgiften skal afspejle den enkelte ejendoms risiko på længere sigt	10
Forslag 4: Flere oversvømmelser bør dækkes af stormflodsordningen	12
Forslag 5: Øget selvrisiko og selvriskotrappe	12
Forslag 6: Smidiggørelse af reglerne for skadesudbedring	12
Forslag 7: Fuld erstatning skal kunne anvendes på ny matrikel	12
Forslag 8: Øget kommunikationsindsats over for husejere og huskøbere	13

Stormfloderne bliver vildere i fremtiden

Alle fremtidsscenarier og beregninger viser, at Danmark fremover skal forberede sig på flere og voldsommere stormfloder. Med klimaforandringerne vil den stormflod, der i dag statistisk set rammer hvert 20. år, blive en hændelse, der kan ske hvert eller hvert andet år.

Der er derfor behov for, at man fra politisk side tør tage drøftelsen om, hvor vi fremover skal bo, og hvor vi ikke skal bo. For det er næppe samfundsøkonomisk optimalt eller realistisk, at vi fortsætter med at betale erstatning igen og igen, efterhånden som de samme ejendomme rammes af skader med stadigt kortere mellemrum, eller bygge diger om hele Danmark. Det er nødvendigt, at nogle områder overlades til naturen, mens andre beskyttes mod de stormfloder, vi ved bliver voldsommere i fremtiden.

De beslutninger kalder på en national strategi for klimasikring af Danmark. I strategien skal det beslutes i hvilke områder, man vil acceptere, at der sker skader, som efterfølgende udbedres, hvor der skal klimasikres og til hvilket niveau samt hvilke områder, der må fraflyttes, fordi det ikke giver mening at sikre området fremover.

Uanset hvilke beslutninger, der tages, vil nogle danskere blive ramt økonomisk. Det er uundgåeligt. Men danskerne rammes også, hvis vi blot sidder på hæn-

derne og venter på næste stormflod. Der er derfor behov for, at der tages et politisk ansvar for at beskytte og finde løsninger – også selvom løsningerne er svære og upopulære.

Der er brug for prioritering og finansiering til at løse de voldsomme udfordringer, vi står over for som samfund.

Samtidig er der behov for at ruste stormflodsordningen til fremtidens vilde vejr.

Stort behov for forbedring af stormflodsordningen

Stormflodsordningen blev etableret i 1991 som en statslig katastrofeerstatningsordning. Ordningen er baseret på obligatorisk, solidarisk afgiftsfinansiering af alle med en brandforsikringspolice på 40 kr. Forsikringsselskaberne administrerer ordningen på vegne af staten i samarbejde med Naturskaderådet ud fra regler og vilkår for dækning, som er fastlagt ved lov¹.

Fordi risikoen for at blive ramt af stormflod er meget ulige fordelt, er det ikke muligt at tilbyde forsikringsdækning for stormflodsriskoen på vilkår, som de med størst risiko har mulighed for at betale. Stormflodsordningen bliver derfor nødt til at fortsætte som en statslig, solidarisk ordning, men det er forsikringsbranchens vurdering, at der er behov for en række ændringer.

F&P foreslår følgende ændringer af ordningen:

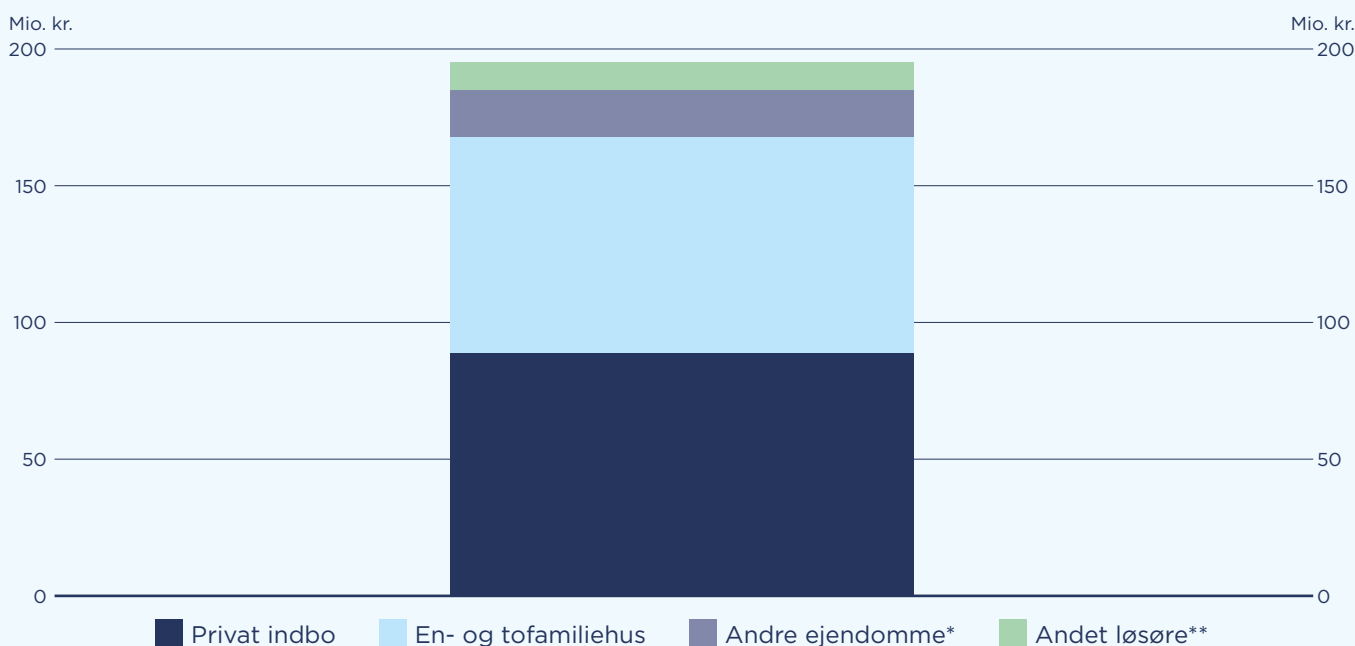
- Gennemfør en national kortlægning af risikoområder i Danmark
- Der skal stilles krav til nybyggeri i risikoområder, og nogle nybyggede ejendomme bør slet ikke omfattes af ordningen fremadrettet
- Stormflodsafgiften skal ændres
- Flere oversvømmelser bør dækkes af stormflodsordningen, så borgere og virksomheder også i fremtiden får erstatning ved hændelser, som de oplever som stormflod
- Ændrede selvrisikoregler, så der skabes incitament til klimasikring
- Smidiggørelse af reglerne for skadesudbedring, så borgerne ikke oplever ventetid, bøv l og besvær
- Fuld erstatning skal kunne anvendes på ny matrikel
- Øget kommunikationsindsats overfor husejere og huskøbere



Stormflodsskaderne, som stormflodsordningen dækker, vil stige fra ca. 1,2 mia. kr. årligt i dag til ca. 2,3 mia. kr. årligt i 2050

Stormflodsordningens finansieringsbehov

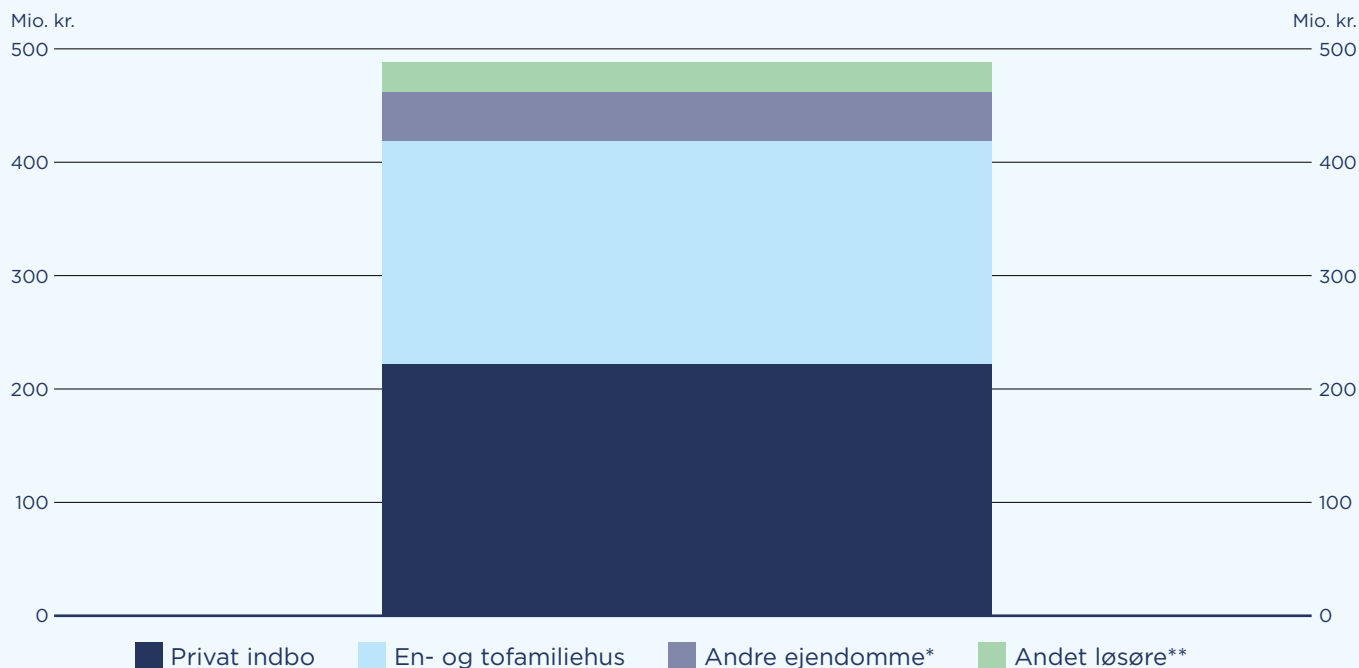
I dag bidrager knap 5 mio. brandforsikringspolicer via afgift til Naturskaderådets katastrofeordninger. Samlet set indbetaler forsikringskunder således knap 200 mio. kr. til ordningen hvert år. Langt den største andel af naturskadeafgiften kommer fra private indbo- og husforsikringer (samlet set 86 pct.), og kun en mindre del fra fritids- og sommerhusforsikringer samt erhvervsforsikringer (se figur 1).

Figur 1. Naturskadeafgiftsprovenu fordelt på policetyper, 2023

Anm.: *Andre ejendomme inkluderer erhvervsejendomme, fritid- og sommerhuse inkl. indbo. **Andet løssøre inkluderer erhvervsløssøre, herunder varelagre og inventar, samt separate løssøreforsikringer for fritidshuse, hvor der ikke er tegnet en kombineret bygnings- og løssøreforsikring.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra Naturskaderådet.

De samlede skader fra stormfloderne i 2023 løb op i ca. 1,2 mia. kr.². Ifølge DTU vil de årlige stormflodsskader (efter samtlige stormflodshændelser) stige fra 3,5 mia. kr. i dag til 7,6 mia. kr. i 2050³. Stormflodsskaderne, som stormflodsordningen dækker, vil stige fra ca. 1,2 mia. kr. årligt i dag til ca. 2,3 mia. kr. årligt i 2050. Vel at mærke, hvis der ikke forebygges og klimasikres. Det betyder, at stormflodsordningen cirka skal fordobles for at kunne dække skaderne i 2050. Sættes naturskadeafgiften til 100 kr. pr. brandpolice, vil der komme næsten 500 mio. kr. ind i ordningen hvert år, og således mere end dobbelt så meget som i dag.

Figur 2. Naturskadeafgiftsprovenu fordelt på policetyper ved afgift på 100 kr.



Anm.: *Andre ejendomme inkluderer erhvervsejendomme, fritid- og sommerhuse inkl. indbo. **Andet løsøre inkluderer erhvervsløsøre, herunder varelagre og inventar, samt separate løsøreforsikringer for fritidshuse, hvor der ikke er tegnet en kombineret bygnings- og løsøreforsikring.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra Naturskaderådet.

Omkostninger ved at inkludere 10-års hændelser i stormflodsordningen

I dag dækker stormflodsordningen skader efter stormflodshændelser, der statistisk sker sjældnere end hvert 20. år. Ifølge DTU vil disse hændelser frem mod 2050 være så voldsomme, at de styrkemæssigt kan sammenlignes med de 100-års hændelser, vi kan opleve i dag.

Stormflodshændelser, som forekommer hyppigere end hvert 20. år, vil ligeledes blive markant voldsommere. I fremtiden vil de hyppigere stormflodshændelser styrkemæssigt kunne sammenlignes med det, vi i dag oplever som 20-årshændelser eller voldsommere.

Udvides stormflodsordningen til at dække skader efter stormflodshændelser, der statistisk sker sjældnere end hvert 10. år, vil stormflodsordningen i 2050 skulle dække skader for ca. 3,8 mia. kr., som er udgiften til de årlige skader efter stormflodshændelser, der statistisk sker sjældnere end hvert 10. år ifølge DTU. Det er ca. en tredobling af de skadesomkostninger, stormflodsordningen skal dække, sammenlignet med i dag.





F&P's forslag til forbedring af stormflodsordningen

Forslag 1: Gennemfør en national kortlægning af risikoområder i Danmark

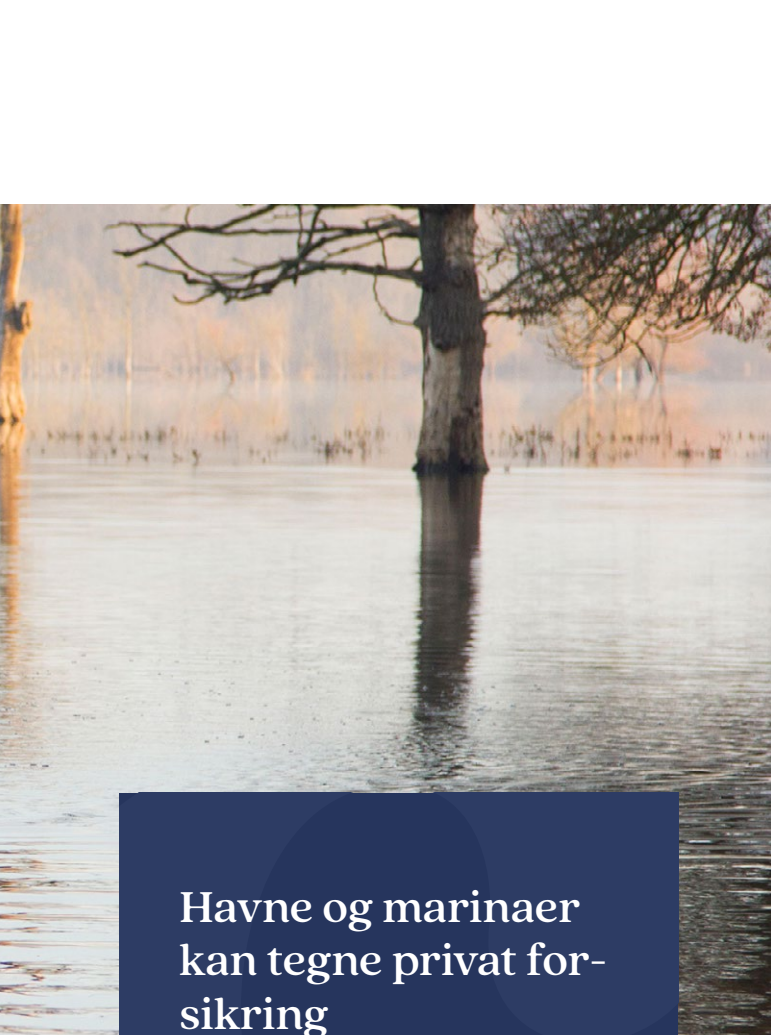
En fremtidssikret stormflodsordning må nødvendigvis have som forudsætning, at der nationalt tages stilling til, hvor danske borgere og virksomheder på baggrund af fremtidens forventede klima skal kunne bygge og bo trygt og sikkert. Denne opgave er helt central for, at vi i Danmark skaber de bedste økonomiske rammer om en fremtidig stormflodsordning – og i øvrigt tryghed om danskernes liv og danske virksomheders økonomi.

I F&P foreslår vi, at der sættes et kortlægningsarbejde i gang med afsæt i det arbejde, som allerede er foretaget af Kystdirektoratet i forbindelse med udpegning af risikoområder i Danmark⁴. Samtidig skal der i dialog med de berørte kommuner fastlægges klare afgræns-

ninger af, hvor man forestiller sig, der skal etableres sikring, og hvilke områder – på kort eller lang sigt – der skal overlades til natur og risikoen for vand.

Denne kortlægning skal i fremtiden anvendes aktivt til at sikre, at der gennemføres klimasikring de steder, hvor der er behov, og at der i områder, som skal henlægges til natur, fastlægges andre erstatningskriterier ved stormflod end de gængse, hvor en ejendom genopføres helt eller delvist.

En national kortlægning af risikoområder må naturligvis være dynamisk og løbende udvikle sig i takt med, at vi får mere viden om effekterne af fremtidens vejr og de hændelser, der opstår, samt betydningen af, at Danmarkskortet ændrer sig i forhold til bebyggelser m.v.



Havne og marinaer kan tegne privat forsikring

Havne- og kajanlæg er ikke omfattet af stormflodsordningen. Derimod er det muligt at tegne en privat forsikring til en havn eller marina, men præmien er ofte meget høj, da risiko for skader på en havn eller marina er meget høj. Derfor er der i dag ikke mange havne eller marinaer, der tegner en privat forsikring og vurderingen er, at det ca. er 10 pct. af Danmarks 350 havne, som har tegnet en privat forsikring. Desuden er der kun ét selskab, der udbyder forsikringen. Som samfund har Danmark en interesse i, at der er velfungerende havne på tværs af landet, og det bør derfor drøftes, om havne i nogle områder fremover skal være en del af stormflodsordningen og hvilken afgift, der i givet fald skal betales, hvilket bør drøftes i regi af en national kortlægning af Danmark jf. forslag 1.

Forslag 2: Større krav til nybyggeri – Gule og røde områder

I dag har både stat, kommuner og bygherrer et billede af, hvor der er særlig risiko for oversvømmelse. Det kan bl.a. ses i seneste risikokortlægning fra Kystdirektoratet. Men risikokortlægningen afspejles ikke altid i de konkrete planer for, hvordan og om et område klimasikres. Forsikringsbranchen foreslår derfor, at risikoområderne bruges langt mere aktivt i relation til stormflodsordningen, så man fra centralt hold udpeger fx røde og gule områder. Røde områder vil betyde, at nybyggeri ikke vil være omfattet af stormflodsordningen, mens man i de gule områder skal stille klare krav til, hvilket kystsikringsniveau kommunerne skal kræve forud for ibrugtagning af nybyggeri. Disse krav skal være ens på tværs af landet. Lever man ikke op til kravene, vil ejendommen ikke være omfattet af stormflodsordningen.

Det vil betyde, at der vil være en mærkbar konsekvens for de bygherrer, som alligevel vælger at bygge nyt i områder med stor risiko for stormflod.

Forslag 3: Afgiften skal ændres

3.1 Afgiften skal hæves på alle policer på kort sigt

I kølvandet på klimaforandringerne med voldsommere vejr og et øget antal stormfloder, er der behov for, der skabes større økonomisk robusthed i stormflodsordningen. Ligesom en midlertidig udvidelse af dækningskriteriet til fx en 10-års hændelse vil skabe behov for finansiering af flere skader i en periode, indtil bebyggelser har indrettet sig på et nyt Danmarkskort.

Forsikringsbranchen foreslår derfor, at afgiften på alle policer hæves fra de nuværende 40 kr. til 100 kr. Det vil betyde, at der fremover årligt indbetales ca. 500 mio. kr. til ordningen fremfor de ca. 200 mio. kr., som indbetales i dag. Herved vil der være finansiering til at hjælpe de borgere og virksomheder, som får skader i fremtiden.

3.2 Afgiften skal afspejle den enkelte ejendoms risiko på længere sigt

Forsikringsbranchen mener, at stormflodsordningen skal bevares som en offentlig kollektiv katastrofeordning, da stormflod ikke er forsikringsbart på grund af størrelsen af den præmie, som ville skulle opkræves hos de mest udsatte ejendomssejere. Samtidig er det centralt, at der skabes en langt større bevidsthed om, hvor der er størst oversvømmelsesrisiko, så ejendomssejere motiveres til at iværksætte forebyggende tiltag

(Fortsætter på næste side)



på deres matrikel og i samarbejde med andre, alternativt at risikoen indarbejdes i værdien af ejendommen – også i forbindelse med køb og salg.

Forsikringsbranchen foreslår, at afgiften til stormflodsordningen i højere grad skal afspejle stormflodsriskoen for den enkelte ejendom. Det vil, ud over incitamenteffekten, også medføre en mindre grad af omfordeling fra ejendomssejere og forsikringstagere, hvor stormflodsriskoen ikke er til stede, til dem, hvor den er meget høj.

Det er en afgørende forudsætning, at en risikobaseret afgift gøres til en del af det offentlige ejendomsbeskatningssystem. Det forudsætter dels, at ejendomsbeskatningssystemet er stabilt (hvilket ikke er tilfældet i dag) og dels, at risikokortlægningen har en karakter, så SKAT ud fra kortlægningen og eventuelt den enkelte ejendoms karakter, kan fastlægge den risikoafhængige afgift for hver enkelt ejendom. Det bør samtidig være muligt at få nedsat sin afgift eller forhøjet sit skattefradrag for dokumenterede forebyggelsestiltag i risikoområder.

Konkret foreslår forsikringsbranchen en model, hvor afgiften afspejler en kombination af risikoen for over-

svømmelse og ejendomsværdi således, at ejeren af et værdifuldt sommerhus betaler mere end ejeren af et billigt sommerhus. Dette selvom oversvømmelsesrisikoen er ens, ligesom ejerne af to lige værdifulde sommerhuse betaler forskellig afgift, hvis oversvømmelsesrisikoen er forskellig.

Selvom afgiften er risikoafhængig, er det vigtigt at understrege, at der netop ikke er tale om en forsikringspræmie (som ville være højere), og det må også forventes, at der skal fastsættes et loft over afgiften for at undgå, at afgiften rammer meget hårdt for nogle ejendomssejere. Det er dog afgørende, at afgiften for værdifulde ejendomme i risikoområder er så høj, at den giver incitament til klimasikring og også så høj, at den vil afspejle sig i ejendomspriserne.



Afgiften skal afspejle den enkelte ejendoms risiko på længere sigt

F&P foreslår, at alle ejendomme kortlægges inden for risikorammer, f.eks. 1-5, hvor niveau 1 er ejendomme, som slet ikke er i risiko (her pålægges fortsat den lille afgift på 100 kr. pr. brandforsikring), mens niveau 5 er ejendomme, som med meget høj sandsynlighed vil blive ramt af stormflods-begivenhed min. hvert 20. år.

Tanken er, at alle niveauer over et givent niveau, f.eks. niveau 3, får en afgifts-faktor, som ganges på ejendomsværdien, så afgiften fastlægges på baggrund af risikoen for en af ordningen omfattet stormflodsskade samt ejendommens værdi. Formålet er, at afgiften bliver mere fordelingsmæssigt retfærdig set i forhold til beliggenhed, risiko og ejendomsværdi.

Det bør være op til regeringen og Folketinget at fastlægge, hvad faktorerne bør være for det enkelte trin, men følgende eksempel illustrerer trinmodellen:

Risikoniveau	Afgift
1	100 kr.
2	150 kr.
3	0,1 pct. af værdi - mindst 150 kr.
4	0,15 pct. af værdi - mindst 250 kr.
5	0,2 pct. af værdi - mindst 400 kr.

Eksempel:

Et lille sommerhus, som vurderingsmæssigt er værdiansat til 200.000 kr., som ligger i risikoniveau 5, vil koste 400 kr. om året. Havde værdien af sommerhuset i stedet været 100.000 kr., ville afgiften stadig udgøre 400 kr.

De to eksempler på (sommerhuse) ville, hvis de lå i risikoniveau 2 medføre en afgift på 150 kr. om året.

Et stort parcelhus, som er vurderet til 10 mio.kr., og som ligger i risikoniveau 5, vil koste 20.000 kr. i afgift om året. Havde huset været vurderet til 5 mio. kr., ville afgiften være 10.000 kr.

For tilsvarende to ejendomme i risikoniveau 2, vil afgiften være 150 kr., mens afgiften i risikoniveau 3 vil udgøre hhv. 10.000 kr. (huset til 10 mio. kr.) og 5.000 kr. (huset til 5 mio. kr.).

Forslag 4: Flere oversvømmelser bør dækkes af stormflodsordningen

Oversvømmelser fra hav og fjord vil ske hyppigere i fremtiden. Derfor vil boligejere få sværere og sværere ved at opnå dækning fra stormflodsordningen, fordi den kun dækker stormflod, som er defineret som oversvømmelser, der statistisk set kun sker hvert 20. år. Dermed vil ordningen miste sin værdi i de områder, der er mest udsatte. Med klimaforandringerne vil den stormflod, der i dag statistisk forekommer hvert 20. år, blive en hændelse, der kan ske hvert eller hvert andet år. For den, der bliver ramt af en stormflod, vil det være meget vanskeligt at forstå, hvorfor den begivenhed, som er omfattet af en offentlig ordning i dag, ikke vil være det i morgen.

Derfor foreslår forsikringsbranchen, at kriterierne for, hvornår der er stormflod, ændres til fx en 10-års hændelse.

Forslag 5: Øget selvrisiko og selvriskotrappe

Der er behov for en incitamentsstruktur i stormflodsordningen, som gør, at bygningsejer i højere grad end tilfældet er i dag, sikrer sig selv, men det er samtidig centralt, at ordningen bevares som en katastrofeordning. Incitamentsstrukturen skal sammen med en forhøjet afgift og kortlægning af Danmark i risikozoner medvirke til, at ordningen fortsat er økonomisk bæredygtig.

Det foreslås derfor, at selvriskoen forhøjes til et niveau på 30.000 – 50.000 kr. med gradvis indfasning over en kortere periode. Det foreslås samtidig, at selvriskoen forhøjes ved gentagne skader, da det kan være et incitament til at forebygge. Når der er tale om stormfloder i kystnære bebyggelser, vil klimasikring oftest bestå i enten at deltage i bygning af dige eller flytning af ejendommen. Begge løsninger kan selvsagt komme med en meget høj omkostning for den enkelte bygningsejer, men det skal helst være sådan, at selvriskoen i sig selv kan trække motivationen i retning af at forebygge skader – også før en ny stormflod måtte ramme.

Forslag 6: Smidiggørelse af reglerne for skadesudbedring

Der er behov for, at processen med skadesudbedring gøres mere fleksibel og smidig til gavn for både den skadelidte, for de forsikringsselskaber, der opgør skaderne og for hele ordningen. I dag er reglerne meget rigide, og det forhindrer i praksis selskaberne i at hjælpe den skadelidte lige så hurtigt og effektivt, som det er tilfældet med andre skadestyper.

Det foreslås derfor, at forsikringsselskaberne får øget mandat til at hjælpe skadelidte med at håndtere skadebegrænsende tiltag i akutsituationen fx ved brug af samarbejdspartnere som skadeservice. Desuden foreslås det, at selskaberne får øget mandat til proaktivt at hjælpe skadelidte med metodevalg, prissætning og til konkurrenceudsættelse af håndværkerydelser, så skadelidte får den rigtige kvalitet til den rigtige pris. Desuden foreslår F&P, at forsikringsselskaberne får en mere fremtrædende rolle i forhold til at rådgive om forebyggelse på egen matrikel, uanset om det er ved genopførelse af en ejendom i andre materialer, højere sokkel eller at flytte ejendommen til et andet sted på matriklen. I dag er det ikke en mulighed, fordi det i de fleste tilfælde ikke er muligt at konvertere erstatning for én post til en anden.

De ovenstående forslag vil samlet reducere de økonomiske udgifter til ordningen – både på lang og på kort sigt.

Forslag 7: Fuld erstatning skal kunne anvendes på ny matrikel

Mulighederne for at anvende sin erstatning til at genopføre en skadet ejendom på ny matrikel skal udvides. Særligt set i lyset af en risikokortlægning af Danmark vil der være oplagte og sårbare områder, hvor erstatning til genopbygning på samme sted ikke giver mening. Her skal der være mulighed – måske endda krav om – at erstatning kan anvendes til at flytte ejendommen til et andet sted på grunden og bygge med mere klimarobuste materialer. Eller at man kan anvende erstatningen på en ny matrikel, som er mere klimasikker, så der ikke genopføres ejendomme på grunde med høj risiko for stormflod.

Desuden foreslår F&P, at kommunerne i højere grad forpligtes til at imødekomme ønsker og behov for klimasikring – uanset evt. lokalplaner og andre regulatoriske rammer. På den måde bliver kommunen en mere direkte part i både kystsikring og stormflod, ved at manglende dispensation – hvor det er muligt at etablere forebyggelsesforanstaltninger – i stedet betyder, at kommunen forpligtes til at købe grunden af grundejeren og anvende grunden til fx klimatilpasningstiltag. I dag er det muligt for kommuner at købe private borgeres boliger, når grunden er oversvømmelsestruet, men loven er efter F&P's oplysninger aldrig blevet anvendt⁵.

Tal fra Naturskaderådet viser, at på tværs af alle stormflodshændelser fra 2013 til 2023 er 245 adresser ramt to eller flere gange, og det kalder på, at der



enten forebygges eller at ejendommene flyttes helt væk fra de mest udsatte områder⁶. Det er hverken bæredygtigt eller samfundsmæssigt meningsfuldt gentagne gange at opføre de samme boliger i udsatte områder.

Muligheden for at anvende erstatning på ny matrikel, skal også ses i sammenhæng med F&P's forslag fra september 2024 om økonomisk at hjælpe de mest udsatte danske bolig- og virksomhedsejere - fx i form af etablering af en statslig klimasikringspulje til flytning af de mest udsatte ejendomme⁷. Herved flyttes fokus på forebyggelse af skaderne, så vi fremover ikke igen og igen bruger ressourcer på at reparere dem.

Forslag 8: Øget kommunikationsindsats over for husejere og huskøbere

Forsikringsbranchen foreslår øget opmærksomhed på oversvømmelsesrisiko, når der handles bolig, da mange i dag ikke ved, hvor de kan finde disse oplysninger. Derfor skal oplysninger om oversvømmelsesrisiko være mere synlige. Det kan fx ske ved krav om, at ejendomsmægler tydeligt illustrerer risiko for oversvømmelse ved en bolighandel fx i en salgsopstilling. Det vil betyde, at ejendomme i højere grad handles ud fra reel risiko for oversvømmelse, så handlen sker på et mere oplyst grundlag end i dag.

Slutnoter

- ¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2022/1184>
- ² https://naturskaderaadet.dk/media/d2rjcn2a/naturskaderaadet_aarsrapport-2023.pdf
- ³ https://fogp.dk/media/3hwpofke/rapport_nationale_skadesberegninger.pdf
- ⁴ <https://kyst.dk/nyheder/2024/december/ny-risikokortlaegning-for-oversvoemmelser-51-kommuner-indgaar-i-ny-udpegning>
- ⁵ <https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2019/944>
- ⁶ Tal fra Naturskaderådet viser, at på tværs af alle stormflodshændelser fra 2013-2023 er 218 adresser ramt to gange, 26 adresser er ramt tre gange og én adresse er ramt fire gange af stormflod.
- ⁷ <https://fogp.dk/media/0balxy0g/klimasikring-af-danmark-2024.pdf>



Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf. 41 91 91 91
fp@fogp.dk
www.fogp.dk

F&P er brancheorganisation for forsikrings- og pensionsselskaber. Vi varetager branchens interesser og arbejder for, at branchen bliver kendt for sit bidrag til at løse nogle af de største udfordringer, det danske og internationale samfund står over for. Det drejer sig om velfærd og tryghed for den enkelte dansker, og det drejer sig om bæredygtighed og den nødvendige grønne omstilling.